

ORTADOĐU GÜNDEMİ

18-24 Nisan 2022

2022

■ SURİYE GÜNDEMİ

• Uluslararası Gündemde Suriye

7 Nisan Perşembe tarihinde Deyrizor vilayetindeki “Yeşil Köy” olarak bilinen bir üsse yapılan saldırının üssün içindeki kimliği belirsiz kişi(ler) tarafından gerçekleştiği belirlendi. Pentagon Basın Sekreteri John Kirby, saldırının bir mühimmat depolama alanı ve düş tesisine kasıtlı olarak yerleştirilen patlamalar sonucu gerçekleştiğini doğruladı. Saldırı sonucu yaralanan dört ABD askerinin iyileştiği ve görevlerine döndükleri veya çok yakında dönecekleri eklendi.¹

18 Nisan Pazartesi tarihinde Suriye'nin kuzeyindeki Cerablus kasabasında Beyaz Baretli-ler'in aracına roketli saldırı düzenlendi. YPG örgütünün düzenlediği saldırıda en az dört sivil öldü.²

Türkiye Millî İstihbarat Teşkilatı liderliğindeki bir operasyon Suriye'de iki IŞİD teröristinin tutuklanmasına yol açtı. Hatay ilinde jandarma güçlerine teslim edilen teröristler Türkiye'de ve Suriye'de Türk Ordusuna saldırılar planladıklarını itiraf ettiler.³

• Suriye Rejimi

Beyrut'taki Suriye Büyükelçiliği, Lübnan'ın bir sonraki parlamento seçimlerine siyaset ve güvenlik açısından müdahale ettiği iddialarını yalanladı. Büyükelçiliğin açıklamasında Lübnan'ın egemenliğine saygı duyulduğu ve iç işlerine karışılmadığı yinelenildi. Seçimin Lübnan ve Lübnanlılar için güvenlik, istikrar, ilerleme ve kalkınma doğrultusunda ilerlemek için bir fırsat olduğu ifade edildi.⁴

Suriye Dışişleri ve Gurbetçiler Bakanlığı, 2017 yılında Suriye'nin kuzeyindeki Rakka kentinde ABD öncülüğündeki koalisyonun işlediği savaş suçları hakkında BM Genel Sekreteri Antonio Guterres'e ve BM Güvenlik Konseyine bir mektup gönderdi. Mektupta koalisyonun düzenlediği askerî harekâtın “şehrin neredeyse tamamen yok olmasına ve binlerce sivilin ölümüne” yol açtığı belirtildi. Harekâtın insani, siyasi ve hukuki sonuçlarına ışık tutulması yönünde çağrı yapıldı.⁵

Başbakan Mühendis Hüseyin Arnous başkanlığındaki bir hükûmet heyeti, bir dizi hizmet ve kalkınma projesini incelemek için Deyrizor ilini ziyarete başladı. Arnous, Fırat Nehri'nin iki yakasını birbirine bağlayan geçici köprü'nün açılışını yaptı.⁶

1 <https://www.kurdistan24.net/en/story/28040-Pentagon:-Possible-insider-threat-at-US-base-in-northeast-Syria>

2 <https://www.dailysabah.com/politics/war-on-terror/us-backed-ypgpkk-kills-4-civilians-in-syrias-jarablus>

3 <https://www.aa.com.tr/en/turkey/turkish-intelligence-captures-2-daesh-isis-terrorists-in-syria/2566457>

4 <https://syrianobserver.com/news/74916/syria-denies-allegations-of-interference-in-lebanese-parliamentary-elections.html>

5 <https://npasyria.com/en/76257/>

6 <https://www.sana.sy/tr/?p=253446>

• Fırat'ın Doğusu

Millî İstihbarat Teşkilâtı (MİT), Suriye'nin Kobani bölgesinde faaliyet gösteren YPG militanlarına yönelik bir hava operasyonu düzenledi. 20 Şubat Çarşamba günü düzenlenen operasyonda, YPG'nin sözde üst düzey yöneticileri Rodin Abdulkadir Muhammed ve Ranya Henan dâhil olmak üzere 3 militanın etkisiz hâle getirildiği belirtildi. Söz konusu operasyonun istihbarat birimlerinin kontrolü altında bulunan bir SİHA'dan ateşlenen akıllı mühimmat ile gerçekleştirildiği öğrenildi. Nisan ayının ilk üç haftasında YPG'nin sözde üst düzey kadrosuna yönelik gerçekleştirilen toplam 9 SİHA saldırısında yaklaşık 25 militanın etkisiz hâle getirildiği bildirildi.

Fırat Kalkanı Harekâtı bölgesinde görev yapan özel harekât polisi Aytaç Altunörs'ün şehit edilmesinin ardından Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) tarafından YPG'ye yönelik geniş çaplı bir güvenlik operasyonu başlatıldı. 22 Nisan Cuma günü başlayan operasyonda Kobani, Tel Abyad ve Ayn İsa'da bulunan YPG hedeflerinin topçu atışlarıyla vurulduğu kaydedildi. Suriye'nin Halep vilayetine bağlı El Bab ve Azez kentlerinde yoğunlaşan operasyonlarda Millî Savunma Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre en az 50 YPG militanının etkisiz hâle getirildiği açıklandı.

Suriye'nin kuzeydoğusundaki Kürt partiler arasındaki gerilim yeniden şiddetlendi. Muhalefetteki Suriye Kürt Ulusal Konseyi (SKUK) PYD'yi Haseke ve diğer Kürt bölgelerindeki ofislerine saldırmakla suçladı. SKUK tarafından yapılan açıklamada, PYD'ye mensup silahlı 10 kişinin Haseke kentinde faaliyet gösteren muhalefet partilerinden Kürdistan Demokrat Partisi'nin (KDP) ofisine salı akşamı baskın düzenlendiği kaydedildi. PYD'ye bağlı ikinci bir silahlı grup ise SKUK'un Malikiye'de bulunan genel merkezini hedef aldı. Suriye'nin kuzeydoğusunda faaliyet gösteren Kürt muhalif gruplara yönelik bu saldırıların, Türkiye'nin Kandil'de PKK'ya yönelik başlattığı "Pençe Kilit" Operasyonu'na tepki olarak gerçekleştirildiği ileri sürüldü.

• İdlib ve Harekât Bölgeleri

Güvenlik tehdidinin yanı sıra büyük bir geçim sıkıntısının yaşandığı İdlib'e Birleşmiş Milletler (BM) tarafından 73 tır insani yardım gönderildi. BM'nin yardımlarını taşıyan tırlar, Hatay'ın Reyhanlı ilçesindeki Cilvegözü Sınır Kapısından geçiş yaptı. Tırlardaki insani yardım malzemelerinin, İdlib ve kırsalındaki ihtiyaç sahiplerine dağıtılacağı belirtildi.

Güvenli bölgelerdeki istikrarı tehdit eden YPG'ye yönelik TSK tarafından birçok nokta atışı operasyon düzenlendi. Millî Savunma Bakanlığı'ndan (MSB) 18 Nisan 2022'de yapılan açıklamada Türk komandolarının, Barış Pınarı bölgesine saldırı hazırlığında olan 10 PKK/YPG'li teröristi daha, başarılı bir operasyonla etkisiz hâle getirdiği belirtildi. 19 Nisan'da TSK'dan yapılan bir diğer açıklamada ise Barış Pınarı ve Zeytin Dalı bölgelerinde saldırı ve sızma hazırlığında olan 10 YPG'linin etkisiz hâle getirildiği duyuruldu. Bu operasyondan bir gün sonra

yani 20 Nisan'da MSB'nin yaptığı bir diğer açıklamada ise Barış Pınarı, Zeytin Dalı ve Fırat Kalkanı bölgelerinde 9 YPG'li teröristin daha etkisiz hâle getirildiği belirtildi.

Suriye'nin kuzeyinde YPG'ye yönelik operasyonlar TSK operasyonlarıyla sınırlı kalmadı. Millî İstihbarat Teşkilatı tarafından 22 Nisan 2022'de bölgede nokta atışı operasyon düzenlendi. Buna göre, Türkiye-Suriye sınır hattında Türk güvenlik güçlerine yönelik yapılan eylemleri organize eden, verdikleri talimatlarla sınır hattında görev yapan güvenlik güçlerinin şehit olmasından sorumlu olan 2 teröriste MİT tarafından 20 Şubat'ta Ayn el-Arab'da operasyon yapıldı.

PKK/YPG'nin sözde Ayn el-Arab Savunma Komitesi Eş Başkanı "Ronahi Kobani" kod adlı Rodin Abdulkadir Muhammed ile sözde YPJ Kobani Yürütme Komitesinden «Dilar Halep» kod adlı Ranya Henan etkisiz hâle getirildi.⁷

■ IRAK GÜNDEMİ

• Siyaset

Sadr Bloku'nun Başkanı Hasan el-Adhari, parlamentonun ilk oturumunda İsrail'le normalleşmeyi suç sayan bir yasa tasarısının sunulacağını duyurdu. Önerinin, İsrail'le normalleşmenin ve her türlü ilişki kurmanın suç sayılmasını içerdiği belirtildi.⁸

50 milletvekilinin dilekçe sunması sonucunda Irak Parlamentosu, İran ve Türkiye'nin Irak topraklarına yönelik operasyonlarını görüşmek üzere toplandı. Oturum, Irak Parlamentosu Başkan Yardımcısı Hakim Zamili başkanlığında 24 Nisan tarihinde gerçekleşti.⁹ Toplantının yapılmasını talep eden milletvekillerinin Sadr Hareketi'ne bağlı milletvekilleri olduğu belirtildi.¹⁰ Zamili, Irak topraklarını kullanarak Irak'ın komşularına saldırmaya çalışan grupların eylemlerini kınarken Türkiye ve İran'ın, Irak topraklarında yaptıkları operasyonların hukuki bir dayanağının olmadığını ve Irak'ın komşularının, ülkenin zayıflığından faydalandıklarını ifade etti.¹¹

Irak Kürt Bölgesel Yönetimi (IKBY) Başbakanı Mesrur Barzani İngiltere'yi ziyaret etti. Üç gün süren ziyarette Barzani, İngiltere başbakanıyla yapılan görüşme başta olmak üzere çeşitli temaslarda bulundu. Görüşmelerde IKBY'den Avrupa'ya doğal gaz transferi ve Peşmerge'ye verilen destek gibi konular değerlendirildi.¹²

7 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/mit-ust-duzey-2-pkk-ypgliyi-suriyenin-kuzeyinde-operasyonla-etkisiz-hale-getirdi/2570031>

8 <https://shafaq.com/en/Iraq-News/Sadrist-bloc-differs-a-bill-on-criminalizing-normalization-with-Israel>

9 <https://ina.iq/eng/19019-al-zamili-we-reject-the-repeated-violations-from-neighboring-countries.html>

10 <https://ina.iq/eng/19009-al-zamili-will-hold-a-meeting-with-the-foreign-minister-to-discuss-the-turkish-and-iranian-attacks.html>

11 <https://shafaq.com/en/Iraq-News/Al-Zameli-Iran-and-Turkey-exploit-Iraq-s-weakness>

12 <https://www.kurdistan24.net/ckb/story/219709-سەرۆکی-حکومەتی-هەرێمی-کوردستان-گەشێتێوە-هههولێز>

ABD'nin Bağdat Büyükelçisi Matthew Tueller 18 Nisan tarihinde Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) Başkanı Bafel Talabani ile bir araya geldi. Süleymaniye'de gerçekleştirilen görüşmede, İKBY ile Irak'taki son gelişmeler ele alındı. Taraflar, Irak'ta yeni hükûmetin kurulması için acele edilmesi gerektiğini vurguladı. KYB Başkanı Bafel Talabani, KYB'nin her zaman Irak'ın istikrarı için çaba gösterdiğini belirtti. Ayrıca görüşmede, Iraklı siyasi gruplar arasında meydana gelen çekişmelerin ve rekabetin tek çözümünün anlaşma ve müzakere etmek olduğu vurgulandı.¹³

• Güvenlik

Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK), terör örgütü PKK'ya karşı Metina, Zap, Avaşin ve Basyan bölgelerine yönelik operasyon başlattı. Birleşmiş Milletler Anlaşması'nın (BM) 51. maddesinden doğan meşru müdafaa hakkı doğrultusunda Pençe-Kilit Operasyonu'na başlayan Türkiye, geniş çaplı bir saldırı hazırlığı içinde olduğu tespit edilen terör örgütünün barınak, sığınak, mağara, tünel, mühimmat depolarıyla sözde karargâhlardan oluşan hedefleri hava harekâtıyla imha etti.¹⁴ 23 Nisan tarihi itibarıyla Pençe-Kilit Operasyonu'nda etkisiz hâle getirilen terörist sayısının 54 olduğu açıklandı.¹⁵ Pençe-Kilit Operasyonu'nun sadece askerî güvenlik değil, Avrupa'ya taşınacak enerjinin güvenliğine yönelik de önemli sonuçlar ortaya çıkaracağı düşünülüyor.¹⁶ Bununla birlikte Irak Cumhurbaşkanlığı¹⁷, Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Ahmed Sefah¹⁸, Kanun Devleti Koalisyonu Başkanı Maliki¹⁹, Sadr Hareketi lideri Mukteda es-Sadr²⁰, Ulusal Devlet Güçleri Koalisyonu lideri Ammar el-Hekim²¹ gibi pek çok Iraklı aktör ve makam tarafından Türkiye'nin Irak topraklarında gerçekleştirdiği operasyon kınandı. Irak Dışişleri Bakanlığında yapılan açıklamada, Türkiye'nin Bağdat Büyükelçisi Ali Rıza Güney'in, Türkiye'nin Irak topraklarına yönelik ihlalleri nedeniyle bakanlığa çağırıldığı ve kendisine protesto mektubu verildiği ifade edildi.²² Diğer taraftan, Türkiye Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Tanju Bilgiç, bakanlığa çağırılan Irak'ın Ankara Büyükelçiliği maslahatgüzarına, Iraklı makamların Pençe-Kilit Harekâtı'na yönelik açıklamalarından duyulan rahatsızlıkla Irak'tan beklentilerin iletildiğini, bu konudaki görüşleri içeren bir de nota verildiğini bildirdi.²³ Ayrıca Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar, Türkiye'nin Irak'ın egemenliğine ve bağımsızlığına saygı duyduğunu vurguladı.²⁴

13 <https://esta.krd/149812/>

14 <https://www.msb.gov.tr/SlaytHaber/1842022-23372>

15 <https://www.msb.gov.tr/SlaytHaber/2342022-20876>

16 <https://www.aa.com.tr/tr/podcast/turkiye-avrupa-enerji-guvenliginin-kilidini-aciyor/2570330>

17 <https://www.rudaw.net/turkish/middleeast/iraq/190420221>

18 <https://www.basnews.com/tr/babat/750967>

19 <https://www.rudaw.net/turkish/middleeast/iraq/21042022>

20 <https://ina.iq/eng/18906-sayyed-al-sadr-to-turkey-iraq-is-a-state-of-a-full-sovereignty.html>

21 <https://ina.iq/eng/18909-sayyed-al-hakim-we-reject-the-turkish-ops-north-iraq.html>

22 <https://ina.iq/eng/18922-ministry-of-foreign-affairs-summons-the-turkish-ambassador-and-hands-him-a-strongly-worded-protest-note.html>

23 <https://www.aa.com.tr/tr/politika/irakin-ankara-buyukelciligi-maslahatguzari-disisleri-bakanligina-cagirildi/2569744>

24 <https://shafaq.com/en/Iraq-News/Akar-we-respect-Iraq-s-sovereignty>

Kürdistan Demokrat Partisi (KDP) Sincar İlçe Kurulu Başkanı Süleyman Hasan, Irak Ordusunun terör örgütü PKK'dan, Sincar'da yuvalandığı üsleri boşaltılmasını istediğini ve terör örgütün bunu yapmaması üzerine Irak Ordusu ve PKK arasında çatışma çıktığını belirtti. Sincar'da çatışma nedeniyle sokağa çıkma yasağı ilan edilirken PKK'ya ait iki kontrol noktasının Irak Ordusu tarafından ele geçirildiği belirtildi.²⁵

Irak güvenlik güçleri, Suriye sınırındaki Anbar vilayetinde terör örgütü IŞİD'e karşı "Çelik İrade" adıyla düzenlediği operasyonun ikinci aşamasını başlattı. İkinci aşamasına geçilen "Çelik İrade" operasyonunun birinci aşaması mart ayında başlatılmıştı.²⁶ Irak Başbakanı Kazimi de Anbar'daki sınır muhafız kuvvetlerini ziyaret ederek incelemelerde bulundu.²⁷ Irak Ordusu, Kerkük, Salahaddin ve Diyala vilayetleri arasındaki geniş alanda sık sık saldırılar düzenleyen IŞİD'e yönelik "Demir Çekiç" operasyonu başlatmıştı.²⁸

Irak Ulusal Güvenlik Ajansı Başkanı Hemid Şetri, Irak Genelkurmay Başkanı Abdülemir Yarıllı, Irak Ortak Operasyonlar Komutan Yardımcısı Abdülemir Şammari ve birçok güvenlik yetkilisinin bulunduğu heyet Sincar'ı ziyaret etti. 21 Nisan tarihinde gerçekleşen ziyaret, Irak Ordusuyla terör örgütü PKK arasında Sincar'da yaşanan çatışmaların ardından geldi.²⁹

• Ekonomi

IKBY Başbakanı Mesrur Barzani, İngiltere Başbakanı Boris Johnson'la Avrupa'ya enerji ihraç etme isteğini ve Rus petrol ve doğal gazına bağımlılığı azaltma konusunu görüştü. Barzani, Dubai'de düzenlenen Enerji Forumu'nda da IKBY'nin, Avrupa'nın enerji ihtiyacının bir kısmını karşılamaya hazır olduğunu ve yakın gelecekte IKBY'nin, Avrupa'nın ana enerji tedarikçisi hâline gelebileceğini belirtmişti.³⁰

IKBY'de petrol ve gaz çıkartma çalışmaları yürüten Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) menşeli Hilal adlı şirketin yetkilisi Mecit Cafer, hâlihazırda günlük 400 bin varilden fazla petrolle 500 milyon metreküpten fazla doğal gaz çıkardıklarını belirtirken, günlük bir milyar metreküp doğal gaz üretme kapasitesine ulaşacakları bir planlama yaptıklarını açıkladı.³¹

• Sağlık ve Sosyal Hayat

Toz taşınımı nedeniyle Bağdat'ta görüş mesafesi 500 metreye kadar düştü. Bağdat Uluslararası Havalimanı Müdürlüğü, havalimanından yapılacak bütün uçuşların görüş mesafesi düzelinceye kadar durdurulduğunu açıkladı.³²

25 <https://www.basnews.com/tr/babat/750982>

26 <https://shafaq.com/en/Iraq-News/Al-Kadhimi-oversaw-the-launch-of-Operation-Resolute-Will-2-in-al-Anbar-desert>

27 <https://twitter.com/IraqiPMO/status/1517762638469636097>

28 <https://www.rudaw.net/turkish/middleeast/iraq/19042022>

29 <https://www.basnews.com/tr/babat/751349>

30 <https://www.enerjigunlugu.net/ikby-avrupanin-rus-gazi-bagimligini-azaltacak-48034h.htm>

31 <https://www.basnews.com/tr/babat/751806>

32 <https://www.basnews.com/tr/babat/751155>

operasyon başlattı. Operasyon adının Pençe-Kilit olduğunu belirten Millî Savunma Bakanlığı (MSB), “Pençe-Şimşek” Operasyonu’nun sürdüğü Metina bölgesinin de ateş destek vasıtalarıyla bombalandığını açıkladı.³⁷ Öte yandan, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 22 Nisan tarihinde, “Şu an itibarıyla Pençe Harekâtı’nda öldürülenlerin sayısı 45’i buldu ve maalesef bir şehidimiz daha var. Şehitlerimizin sayısı böylece 3 oldu” ifadelerini kullandı. Erdoğan, “Temizlik harekâtı bitene kadar bu iş devam edecek. Durmadan usanmadan bu terörle mücadelemizi sürdüreceğiz” dedi.³⁸

• Sağlık ve Sosyal Hayat

IKBY’de tespit edilen koronavirüs salgınında (Covid-19) toplam vaka sayısı 437.74’e yükselirken, virüs nedeniyle hayatını kaybeden kişi sayısı 7.446’dır. Virüsü yenerek sağlığına kavuşan kişi sayısı ise 429.213’e ulaştı.³⁹

■ TÜRKMEN GÜNDEMİ

• Siyaset

Ulusal el-Hikme Akımı Başkanı Ammar el-Hekim, Irak Türkmen Cephesi (ITC) Başkanı Hasan Turan ile görüştü. Görüşmede, Irak’taki son siyasi gelişmeler ve kurulacak hükûmet sürecinde yaşanan siyasi tıkanıklığın diyalog yoluyla çözülmesi konuları ele alındı. Turan görüşmede, ülkedeki mevcut siyasi tıkanıklığın çözümü için Ammar el-Hekim’in başlattığı ulusal girişimden övgüyle söz ettiği belirtildi. Görüşmede, Türkmen Vefa Hareketi Başkanı Feryat Tuzlu, ITC Başkan Yardımcısı Heytem Haşim Muhtaroglu, ITC Diyala İl Başkanı Usame Nazım Dede ve ITC Bağdat İl Başkanı Gülşen Celal de hazır bulundu.⁴⁰

Irak Türkmen Cephesi (ITC) Kerkük Milletvekili Erşat Salihi ve Fetih Koalisyonu Kerkük Milletvekili Garip Asker, Irak Parlamentosu Kerkük ofisinde basın açıklaması düzenledi. Salihi düzenlenen basın açıklamasında, “Irak’ta müteakip hükûmetlerin tarihlerine baktığımız zaman Türkmenlerin haklarını ihlal ettiklerini görüyoruz” diye konuştu. Salihi ayrıca Irak Anayasası’nın 9. maddesinde “Irak’ta tüm etnik grupları Irak güvenlik güçlerinde yer alır” yazılmaktadır. Ancak Irak’ta bazı güvenlik bakanlıklar Türkmenleri görev almaktan uzak tutmaktadır” ifadelerini kullandı.⁴¹

Irak Türkmen Cephesi (ITC) Başkanı Hasan Turan katıldığı bir televizyon programında “Irak Türkmenleri eski rejimle mücadelede üzerine düşeni yaptılar. Irak Anayasası, ülke güven-

37 <https://esta.krd/150866/>

38 <https://www.rudaw.net/turkish/kurdistan/220420228>

39 https://m.facebook.com/KRG.MOH.Official/posts/pcb.354379790053700/?photo_id=354379740053705&mds=%2Fphotos%2Fviewer%2F%3Fphotoset_token%3Dpcb.354379790053700%26photo%3D354379740053705%26profileid%3D100001937452276%26source%3D48%26refid%3D52%26__tn__%3DEH-R%26cached_data%3Dfalse%26ftid%3D&mdp=1&mdf=1

40 <https://www.facebook.com/photo?fbid=519013456458968&set=pcb.519013739792273>

41 <https://www.facebook.com/photo?fbid=545038160311458&set=a.484089766406298>

liğini tehdit eden hiçbir terör örgütünü bulundurmaması maddesi yer almaktadır. Irak topraklarında terör örgütü PKK'nın varlık göstermemesi için ulusal çabaya ihtiyaç vardır" diye konuştu. "Irak'ın Türkiye ile çıkarları var ve bu çıkarlar PKK yüzünden zarar görmemelidir. Ankara Antlaşması gereği Irak ile Türkiye arasında sınırlarımız çizildi ancak bu antlaşmanın belirli bir zamanlaması bulunmamaktadır" açıklamasını yapan Turan "Irak'taki Türkmenlerin sayılarını öğrenebilmek için gerçek ve güvenilir bir istatistik yok. Ancak Irak'ın farklı illerinde yaşayan Türkmenlerin sayısı 3 milyondan fazladır" ifadesini kullandı. Turan açıklamasının devamında "Irak güvenlik güçlerinde üst düzey bir Türkmenin olmaması bizleri üzüyor" diye konuştu.⁴²

Irak Türkmen Cephesi (ITC) 27. kuruluş yıl dönümü münasebetiyle Kerkük'te tören düzenlendi. Törende konuşma yapan ITC Başkanı Hasan Turan, ITC'nin kurulduğu tarihten bugüne kadar Irak'ta Türkmenlerin en güçlü ve tek siyasi savunucusu olduğunu ifade etti. Turan ayrıca, ülkenin zor bir siyasi süreçten geçtiğini vurgulayarak, "Irak'ta Türkmenler bu siyasi darboğazdan olumsuz etkilenmemelidir. Bunun için de ITC'nin üzerine düşeni en iyi şekilde yapacağından hiç kimsenin şüphesi olmasın" diye konuştu. Kutlama törenine, ITC Kerkük Milletvekili Erşat Salihî ve çok sayıda siyasi şahsiyetler katıldı.⁴³

• Güvenlik

Irak Federal Polis Güçleri tarafından yapılan açıklamada, Kerkük'ün güneyinde yer alan Maizile Vadisinde konuşlu terör örgütü IŞİD'e yönelik operasyon düzenlendiği belirtildi. Düzenlenen operasyonda teröristler tarafından kullanılan 1 sığınağın imha edildiği, 2 Kalaşnikof silah, 4 adet RPG-7 mermisi, 5 el yapımı bomba ve çok sayıda fünyenin ele geçirildiği açıklandı.⁴⁴

Kerkük Polis Müdürlüğü Basın Sözcüsü Amir Nuri yaptığı açıklamada, Kerkük'ün merkezinde bazı adreslere eş zamanlı operasyon düzenlendiğini belirtti. Nuri, Irak Ulusal Güvenlik Birimleri tarafından düzenlenen operasyonda, terör örgütü IŞİD'in hücre evlerine yapılan baskında 5 teröristin yakalandığını açıkladı.⁴⁵

Irak güvenlik kaynaklarından yapılan açıklamada, Kerkük'ün Dakuk ilçesine bir roket saldırısı düzenlendiği belirtildi. Düzenlenen saldırıya ilişkin yapılan açıklamada, ilçe çevresinde Irak güvenlik güçleri tarafından terör örgütü IŞİD'e yönelik başlatılan "Demir Çekiç" operasyonuna karşı olarak teröristler tarafından fırlatıldığı tahmin edildiği ve saldırı sonucuna ilişkin herhangi bir bilginin paylaşılmadığı açıklandı.⁴⁶

42 <https://www.facebook.com/AlAhed.TV/videos/1202027943876187>

43 <https://www.turkmenelitv.com/haberler/turkmeneli/item/36996-irak-turkmen-cephesi-nin-27-kurulus-yil-donumu-kerkuk-te-kutlandi.html>

44 <https://www.dijlah.tv/index.php?page=article&id=305720>

45 <http://www.turkmenelitvhaber.net/turkmeneli/item/24384-kerkuk-teki-deas-operasyonunda-5-supheli-yakalandi.html>

46 <https://earthiq.news/archives/70715>

Haşdi Şaabi 'ye bağlı güvenlik kaynaklarından yapılan açıklamada, Musul'un Telafer ilçesine bağlı Tel eş-Şur ve el-Sair köylerinde varlık gösteren terör örgütü IŞİD'e yönelik operasyon düzenlendiği belirtildi. Düzenlenen operasyona ilişkin yapılan açıklamada, çok sayıda RPG-7 ve 8 el yapımı bombanın ele geçirildiği açıklandı.⁴⁷

Ninova Polis Müdürlüğünden yapılan açıklamada, Musul'un Telafer ilçesinde konuşlu terör örgütü IŞİD'e yönelik operasyon düzenlendiği belirtildi. Düzenlenen operasyona ilişkin yapılan açıklamada, Telafer ilçesinin Hasan köy semtinden alınan istihbari bilgileri değerlendirerek 1 kadın teröristin yakalandığı açıklandı.⁴⁸

• Sağlık ve Sosyal Hayat

Türkmen Kardeşlik Ocağı Genel Merkezi ve Türk İşbirliği ve Koordinasyon Başkanlığı (TİKA) ile ortaklaşa iftar programı düzenledi. Programa Irak Türkmen Cephesi (ITC) Başkanı Hasan Turan başta olmak üzere bazı Türkmen siyasi parti başkanları ve şahsiyetler katıldı. Programda konuşan TİKA Bağdat Koordinatörü Mustafa Yazıcı, iftara katılan tüm misafirlere teşekkürlerini sunarak Irak genelindeki TİKA faaliyetleri hakkında kısa bilgi verdi. Ramazan ayının hoşgörü ve barış içinde bir arada yaşama değerlerini kutlamak için önemli bir fırsat sunduğuna vurgu yapan Yazıcı, TİKA olarak her ramazan Irak'ta yaşayan ihtiyaç sahibi ailelere destek olmaya çalıştıklarını ve Türkiye'nin her zaman Irak'ın ve Iraklıların yanında olduğunu söyledi.⁴⁹

Irak Kürt Bölgesel Yönetimi (IKBY) Etnik ve Dinî Oluşumlardan Sorumlu Bölge Bakanı ve ITC Yürütme Kurulu Üyesi Aydın Maruf, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı münasebetiyle kutlama mesajı paylaştı. Maruf paylaştığı mesajda, Barışın, huzurun ve sevginin teminatı olup aynı zamanda da geleceğimizin teminatı olan sevgili çocuklarımızın 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 102. yıl dönümünü en içten duygularıyla kutluyorum" ifadelerine yer verdi.⁵⁰

■ KÖRFEZ GÜNDEMİ

• Suudi Arabistan

Suudi Kamu Yatırım Fonu (Public Investment Fund-PIF) tarafından Mısır'a gerçekleştirilecek yatırımlara ilişkin imzalanan anlaşmalar, Suudi Arabistan kabinesi tarafından onaylandı.⁵¹

Suudi Arabistan ve Kuveyt'in ortak denizaşırı alanlardaki doğal kaynaklardan yararlanma konusunda resmî olarak mutabık kaldığı açıklandı. İki ülkenin de Durra doğal gaz alanını

47 <https://almaalomah.me/2022/04/20/593869/>

48 <https://earthiq.news/archives/69152>

49 <https://www.facebook.com/photo/?fbid=297902845856382&set=pcb.297903459189654>

50 <https://www.tebaajansi.com/irak/bakan-maruf-tan-23-nisan-mesaji-h293718.html>

51 <https://www.reuters.com/world/middle-east/saudi-cabinet-approves-agreement-investments-by-pif-egypt-state-media-2022-04-19/>

kullanma hakkı olduğu ifade edildi. Suudi Arabistan ve Kuveyt daha önce İran'ı da ortak alanın doğu sınırını belirlemek üzere müzakereye davet etmişti.⁵²

Fas ve Suudi Arabistan'ın gelecek haftalarda ekonomik iş birliğini ve ticareti artırmak adına yeni bir deniz rotası belirleyeceği duyuruldu. Fas-Suudi Arabistan İş Konseyi Başkanı Halid Benjelloun, Suudi Arabistan Sanayi ve Ticaret Odaları Federasyonunun bir nakliye şirketiyle Fas ve Suudi Arabistan arasında direkt bir yol kurulması için anlaşma imzaladığını ifade etti. Fas Sanayi ve Ticaret Bakanı Ryad Mezzour, Suudi mevkidaşı Bandar bin İbrahim Al-Khorayef ile iki ülke arasındaki endüstriyel ortaklık için bir yol haritası belirlediklerini belirtti.⁵³

• Birleşik Arap Emirlikleri (BAE)

BAE'nin Pakistan Büyükelçisi Hamad Obaid İbrahim Salim Al Zaabi, Pakistan'ın yeni Başbakanı Şahbaz Şerif ile bir görüşme gerçekleştirdi. Görüşmede ortak çıkarların değerlendirildiği ifade edildi. Al Zaabi, BAE ve Pakistan arasındaki iyi ilişkilere ve çeşitli alanlardaki iş birliğine değindi. Pakistan'ın BAE ile diplomatik ilişki kuran ilk ülkelerden olduğuna görüşmede dikkat çekildi. Al Zaabi, iki ülke arasındaki tarihî, kültürel ve sosyal bağlara vurgu yaptı. Şerif ise iki ülke arasındaki güçlü ilişkilere dikkat çekti. Taraflar ikili ilişkileri ve iş birliğini geliştirme yollarını da değerlendirdi. Bölgesel ve uluslararası gelişmeler üzerine ülkelerin tutumları hakkında görüş alışverişinde bulunulduğu da ifade edildi.⁵⁴ Al Zaabi'nin Pakistan Ulusal Meclisi Başkanı Raja Pervaiz Eşref ile de bir araya geldiği belirtildi. Görüşmede ülkeler arası ziyaretlerin ilişkileri güçlendirmek için önemi vurgulandı.⁵⁵

BAE Dışişleri Bakanı Şeyh Abdullah bin Zayid Al Nahyan ve İsraili mevkidaşı Yair Lapid arasında bir telefon görüşmesi gerçekleşti. Görüşmede Abdullah bin Zayid'in El-Aksa'daki durumun sakinleşmesi ve bölgenin kutsallığının ihlal edilmemesi gerektiğini ifade ettiği aktarıldı. İki bakanın uluslararası ilişkileri ve iş birliğini değerlendirdiği belirtildi. Tarafların bölgesel ve uluslararası gelişmeler üzerine de görüş alışverişinde buldukları ifade edildi. Abdullah bin Zayid, Kudüs'ün yasal ve tarihî statüsüne ve Ürdün Krallığı'nın kutsal mekânlar üzerindeki koruyuculuğuna saygı duyulması gerektiğini belirtti. Şeyh Abdullah, İsrail ile iş birliğini artırmak için sabırsızlandıklarını da dile getirdi.⁵⁶

• Katar

İran'ın Doha Büyükelçisi Hamid Rıza Dehghani, Katar Emiri Şeyh Temim bin Hamad Al Thani'nin, 28 İranlı mahkûmun İran'a iadesine karar verdiğini duyurdu. Dehghani, İran Cumhurbaşkanı İbrahim Reisi'nin Doha ziyaretin ardından Şeyh Temim ile bu konuda an-

52 <https://www.reuters.com/business/energy/saudi-says-it-kuwait-have-right-exploit-gas-rich-offshore-zone-state-news-agency-2022-04-19/>

53 <https://www.middleeastmonitor.com/20220420-morocco-saudi-to-launch-maritime-trade-route-soon/>

54 <https://www.wam.ae/en/details/1395303041262>

55 <https://www.wam.ae/en/details/1395303041692>

56 <https://www.wam.ae/en/details/1395303041208>

laşıldığını ifade etti. Ancak Katar tarafından herhangi bir resmî açıklama yapılmadığı belirtildi.⁵⁷

Katar Emiri Temim bin Hamad ve Ürdün Kralı II. Abdullah arasında bir telefon görüşmesi gerçekleşti. Görüşmede Kudüs'te İsrail'in Filistinlilere karşı gerçekleştirdiği saldırılar üzerinde durulduğu belirtildi. Şeyh Temim, işgal devletinin Filistinlilere saldırılarını derhâl durdurması gerektiğini ifade etti. Şeyh Temim'in Filistin davasına olan desteklerini yinelediğine dikkat çekildi.⁵⁸

Suudi-Katar İş Konseyinin resmî olarak Suudi Arabistan Sanayi ve Ticaret Odaları Federasyonu tarafından tamamlandığı duyuruldu. Konseyin 2022-2026 yılları arasında aktif olacağı ve iki ülke arasında iş birliği, ticaret ve yatırım alanlarını güçlendirmeyi hedeflediği belirtildi. Riyad Ticaret ve Sanayi Odası Başkan Yardımcısı Hamad Al Showair'in konseye başkanlık yapacağı duyuruldu.⁵⁹

• Kuveyt

Kuveyt Emiri Şeyh Nevaf'ın hükûmetin istifasını kabul edip etmeyeceği konusunda bir netlik olmadığını ifade eden Marzuk Al-Ganim, parlamentonun çalışmasına Başbakan Şeyh Sabah önderliğindeki geçici bir hükûmetle devam edebileceğine dikkat çekti. Al-Ganim, istifanın kabul edilip edilmeyeceğinin net olmaması sebebiyle parlamentoda da belirsizlik olduğunu ifade etti.⁶⁰

Kuveyt Dışişleri Bakanı Şeyh Dr. Ahmed Nasır Al-Muhammed Al-Sabah, Bahreynli mevkidaşı Abdullatif Al-Zayani'yi makamında ağırladı. Görüşmede iki ülke arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesi, iş birliğinin artırılması üzerine konuşulduğu belirtildi. Yerel, bölgesel ve uluslararası gelişmelerin de iki bakan tarafından değerlendirildiği aktarıldı.⁶¹

• Umman

Umman Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Ridha bin Cuma Al Salih, Malezya Büyükelçisi Shaiful Enver Muhammed ile bir araya geldi. Görüşmede iki ülke arasında çeşitli ekonomik sektörlerdeki iş birliğinin değerlendirildiği belirtildi. Tarafların iki ülke arasındaki ticaret hacminin artırılmasına dikkat çektiği aktarıldı.⁶²

Tarım, Balıkçılık ve Su Kaynakları Bakanı Dr. Saud Hamoud Al Habsi, Suudi Gıda ve İlaç Kurumu CEO'su Dr. Hisham Saad Al Jadhey ile bir video-konferans görüşmesi gerçekleştirdi.

57 <https://dohanews.co/qatars-amir-agrees-to-extradite-28-iranian-prisoners/>

58 <https://dohanews.co/qatars-amir-and-jordans-king-discuss-latest-israeli-attacks/>

59 <https://dohanews.co/qatar-and-saudi-arabia-establish-a-joint-business-council/>

60 <https://www.kuna.net.kw/ArticleDetails.aspx?id=3035632&Language=en>

61 <https://www.kuna.net.kw/ArticleDetails.aspx?id=3035548&Language=en>

62 <https://timesofoman.com/article/115872-occi-chairman-malaysian-ambassador-discuss-new-opportunities-between-the-countries>

Görüşmede Umman'dan Suudi Arabistan'a tarım ve hayvancılık ürünlerinin ihracatı hakkında konuşulduğu, iki ülkeden de kamu ve özel sektör alanlarında temsilcilerin bulunduğu belirtildi.⁶³

• Bahreyn

Bahreyn Kralı Hamad bin İsa Al Halife, Ürdün Kralı II. Abdullah ile bir telefon görüşmesi gerçekleştirdi. Görüşmede iki liderin bölgesel gelişmeleri değerlendirdiği, Kudüs'te artan gerginliği düşürmek için desteklerini dile getirdiği ve Müslümanların kısıtlama olmadan dinî ibadetlerini gerçekleştirme hakkına saygı duyulması gerektiğini ifade ettiği aktarıldı.⁶⁴ Siyasal İşlerden Sorumlu Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Dr. Şeyh Abdullah bin Ahmed Al Halife ise Ürdün'ün Bahreyn Büyükelçisi Ramy Al-Adwan ve Filistin'in Bahreyn Büyükelçisi Taha Abdülkadir'i makamında ağırladı. Ülkeler arasındaki ilişkilerin ve iş birliğinin değerlendirildiği belirtildi. Bölgesel ve uluslararası gelişmeler üzerine konuşulduğu ifade edildi. Filistin konusunda adil, kapsamlı ve iki-devletli çözüm için uluslararası toplumun sorumluluklarını yerine getirmesi gerektiğine dikkat çekildiği belirtildi.⁶⁵

Bahreyn Dışişleri Bakanı Dr. Abdullatif bin Raşid Al Zayani, ABD Büyükelçisi Steven Bondy'i makamında ağırladı. Tarafların tarihî ilişkileri ve iş birliğini gözden geçirdiği, iki ülke arasındaki stratejik ortaklığa değindiği aktarıldı. İkili ilişkilerin geliştirilmesi üzerine de konuşulduğu, bölgesel ve uluslararası gelişmelerin değerlendirildiği ifade edildi.⁶⁶

• Yemen

Yemen Başkanlık Yönetimi Konseyi Başkanı Reşad El Alimi, Birleşmiş Milletler Yemen Özel Temsilcisi Hans Grundberg ile Riyad'da bir araya geldi. Görüşmede Yemen'de taraflar arasında ilan edilen ateşkesin uygulanması üzerine konuşulduğu belirtildi. El Alimi ve Grundberg, müzakereyle siyasi çözüme ulaşmak için ateşkesin önemli olduğunu vurguladı.⁶⁷ 19 Nisan tarihinde ise konsey başkanı ve üyeleri, Aden'de meclis önünde yemin ederek yönetimi resmî olarak devraldı. Konseyin, Reşad sEl-Alimi'nin başkanlığında Sultan Ali Al-Arada, Tarrık Muhammed Salih, Abdürrahman Abu Zara'a, Abdullah Al-Alimi Bawazir, Osman Hüseyin Majali, Aydarus Al-Zubaidi ve Faraj Salmin Al-Bahsani'den oluştuğu belirtildi. Yemin törenine KİK, AB, BMGK'den büyükelçilerin, BM ve ABD Yemen özel temsilcilerinin de katılım gösterdiği ifade edildi.⁶⁸

63 <https://timesofoman.com/article/115841-oman-saudi-arabia-explore-areas-of-food-cooperation>

64 <https://www.bna.bh/en/HMKingholdscallwithJordanianmonarch.aspx?cms=q8FmFJgiscL2fwlzON1%2bDmEuv%2bV0lidi4WAXkiqwk%3d>

65 <https://www.bna.bh/en/ForeignMinistryUndersecretaryreceivesJordanianPalestinianambassadors.aspx?cms=q8FmFJgiscL2fwlzON1%2bDg%2bAkwm0ou70Z%2bv4tP4FU%3d>

66 <https://www.bna.bh/en/ForeignMinisterreceivesUSAmbassador.aspx?cms=q8FmFJgiscL2fwlzON1%2bDk40wyxUJktlVMIPssKmsmM%3d>

67 <https://yeniyyemen.net/tr/p-224275>

68 <https://yeniyyemen.net/tr/p-224308>

Yemen’de Muin Abdülmelik başkanlığındaki hükûmet, meclisten güvenoyu aldı. Başkanlık Konseyinin yemin ederek yönetimi ele almasının ardından hükûmet de Aden’de çalışmalarını başlattı. Hükûmetin Suudi Arabistan başta olmak üzere KİK’in desteğini aldığı belirtildi.⁶⁹

■ KUZAY AFRİKA GÜNDEMİ

• Mısır

Mısır Cumhurbaşkanı Abdülfettah Sisi, Kahire’de Ürdün Kralı Abdullah ve Birleşik Arap Emirlikleri Veliaht Prensi Muhammed bin Zayid en-Nehyan ile bir araya gelmiştir. Ürdün Kraliyeti’nden yapılan açıklamada üç liderin, ülkeler arasındaki ilişkileri, güncel kriz ve zorlukları, enerji ve gıda güvenliği konusunda ortak bir Arap eylem planı üzerine görüştükleri aktarılmıştır. Açıklamada ayrıca liderlerin Kudüs’de devam eden olayların sakinleşmesi için ellerinden gelen her şeyi yapmaya hazır oldukları belirtilmiştir.⁷⁰

Mısır resmî ajansı MENA’ya göre Yargıtay, 2013’teki şiddet olaylarıyla ilgili Port Said Ceza Mahkemesinde Eylül 2020’de yeniden görülen davaya ilişkin nihai kararını açıklamıştır. Yargıtay, İhvan Rehberlik Konseyi Başkanı Muhammed Bediinin yanı sıra, Hürriyet ve Adalet Partisi Genel Sekreteri Muhammed el-Biltaci ile İhvan yöneticilerinden Safvet Hicazi hakkında verilen müebbet hapis cezasını da onamıştır. Aynı dava ile ilgili temyiz başvurusunda bulunan 6 sanığın 15 yıl, bir sanığın da 3 yıl hapis cezasını onayan Yargıtay, 59 sanığın ise beraatine karar vermiştir. Port Said Ceza Mahkemesi, Eylül 2020’de yeniden görülen davada sanıkları tekrar mahkûm etmiş, sanıklar da ikinci ve son kez temyiz için başvuruda bulunmuşlardı.⁷¹

• Libya

Libya Genelkurmay Başkanı Orgeneral Muhammed El-Haddad, Libya’daki gelişmeler hakkında değerlendirmelerde bulunmuştur. Libya Başbakanı Abdulhamid Dibeybe ile yaptığı görüşmenin ardından düzenlenen basın toplantısında Haddad, Ulusal Birlik Hükûmeti (UBH) döneminde yakalanan istikrarın seçimler gerçekleşene kadar muhafaza edilmesi gerektiğini ve makam için savaş tercihine karşı olduğunu vurgulamıştır. Haddad, “Tekrar savaşa izin vermeyeceğiz” ifadelerini kullanmıştır.⁷²

Libya Petrol ve Gaz Bakanı Muhammed Ahmed Avn, ülkedeki önemli petrol üretim sahalarıyla limanların kapatılmasının ardından günlük petrol üretiminin 500 bin varilin altına düştüğünü bildirmiştir. Libya merkezli “February” kanalına konuşan Bakan Avn, ülkede petrol konusundaki yetkili diğer makamlarla iletişim kurulması için bir komite oluşturduklarını

69 <https://yeniyeemen.net/tr/p-224363>

70 <https://www.timesofisrael.com/at-cairo-summit-leaders-of-jordan-egypt-uae-discuss-jerusalem-tensions/>

71 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/misirda-yargitay-ihvan-yoneticisi-bedii-hakkindaki-muebbet-hapis-cezasini-onadi/2568792>

72 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/libya-genelkurmay-baskani-tekrar-savasa-izin-vermeyecegiz/2568922>

belirtmiştir. Petrol üretimindeki sorunların Libya'ya günlük maliyetinin 60 milyon dolara yaklaştığını vurgulayan Avn, "Günlük petrol üretimi 500 bin varil seviyesinin altına indi" dedi. Libya Ulusal Petrol Kurumu, 17-18 Nisan'da ülkenin güneyindeki Fil ve Şerara petrol sahaları ile doğudaki Zeytuna ve Brega Limanlarında "mücbir sebep" ilan ederek üretimin ve ihracatın durduğunu duyurmuştu. Günlük 300 bin varil ham petrol üretim kapasitesine sahip Şerara, Libya'nın en büyük petrol sahası olarak biliniyor. Fil petrol sahasında da günde yaklaşık 125 bin varil petrol üretiliyor.^{73 74}

• Tunus

Tunus Cumhurbaşkanı Kays Said yayımladığı kararnameyle kendisine, Bağımsız Seçimler Yüksek Kurulunun başkanını atama yetkisi vermiştir. Kararnameyle toplam 9 üyesi bulunan Bağımsız Yüksek Seçimler Kurulunun üye sayısı 7'ye düşmüştür. Yeni kurulda başkan haricinde diğer 3 üye de Kays Said tarafından atanırken kalan 3 üyenin ise zaten kendisi tarafından değiştirilen ve kontrol edilen Bağımsız Yargı Konseyi tarafından atanacağı rapor edilmiştir. Yeni atanacak 3 üye önceki 9 üye arasından cumhurbaşkanı tarafından seçilerek atanacaktır. Konuyla ilgili Reuters haber ajansına konuşan Seçim Komisyonu Başkanı Nabil Baffoun, seçim komisyonunun bu hâliyle cumhurbaşkanının komisyonuna dönüştüğünü ve 2011 devrimi ile kazanılan demokratik kazanımlara büyük bir darbe vurulduğunu belirtmiştir. Baffoun komisyonun artık bağımsız olamayacağını vurgulamıştır. Baffoun ayrıca cumhurbaşkanının seçim kurulunu değiştirmeye ve seçim yasasını kararnameyle değiştirmeye yetkisinin olmadığını dile getirmiştir.⁷⁵

Öte yandan, Tunuslu yetkilerle IMF arasında 4 milyar dolarlık kurtarma paketi üzerine görüşmeler sürerken Tunus Merkez Bankası, Afrika İhracat ve İthalat Bankası (Afreximbank) ile 700 milyon dolar değerinde bir borçlanma anlaşması imzaladığını duyurmuştur.⁷⁶

• Cezayir

Cezayir resmî televizyonunun haberine göre Cumhurbaşkanı Tebbun, yerel basına verdiği mülakatta, ülkesinin Libya halkının iç işlerine müdahale etmeme noktasındaki konumuna vurgu yapmıştır. "Abdulhamid Dibeybe başkanlığındaki Ulusal Birlik Hükûmeti, Libya'da uluslararası meşruiyete sahiptir ve biz de uluslararası meşruiyetten yanayız" diyen Tebbun, Libya krizinin halk olmadan ve seçimlere gidilmeden çözülmesinin mümkün olmadığını belirtmiştir. Batı Sahra ve Filistin meselesine de değinen Tebbun, ülkesinin birçok uluslararası meselede merkezî bir role sahip olan güçlü bir Afrika ülkesi olduğunu, Filistin ve Batı

73 <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/libya-nin-petrol-uretimi-gunluk-500-bin-varilin-altina-dustu/2570574>

74 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/petrol-sahalarinin-kapanmasinin-ardindan-libyanin-gunluk-kaybi-60-milyon-dolar/2568550>

75 <https://www.reuters.com/world/africa/tunisia-pres-appoints-electoral-commission-members-by-decree-latest-power-grab-2022-04-22/>

76 <https://www.middleeastmonitor.com/20220421-africa-bank-lends-tunisia-700m/>

Sahra davalarından vazgeçmeyeceklerini aktarmıştır.⁷⁷ İspanya ile ilişkiler konusunda konuşan Cumhurbaşkanı Abdülmecid Tebbun, İspanyol halkını Cezayir'in, İspanya'ya gaz ihraç etmekten vazgeçmeyeceğine dair temin ettiğini belirtmiştir.⁷⁸

• Fas

Fas-Suudi Arabistan İş Konseyi Başkanı Khaled Benjelloun, Fas ve Suudi Arabistan'ın ekonomik ilişkileri ve ticareti geliştirmek için iki ülke arsında doğrudan bir denizyolu hattı açacaklarını belirtmiştir. Benjelloun konuyla ilgili Suudi Arabistan Odalar Federasyonunun bir nakliye şirketiyle anlaşma imzaladığını da sözlerine eklemiştir.⁷⁹

Fas Enerji Bakanı Leila Benali, parlamentoda yaptığı konuşmada Fas'ın petrol stokunun 30 gün boyunca yeterli olduğunu ve bu durumun 20 yıldır stabil şekilde sürdüğünü açıklamıştır. Son haftalarda Fas'da akaryakıt fiyatları kayda değer oranda artmış ve ulaşım sektöründe greve neden olmuştur.⁸⁰

77 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/cezayir-dibeybe-hukumeti-libya-da-uluslararası-mesruiyete-sahiptir/2571440>

78 <https://www.france24.com/en/africa/20220424-algeria-committed-to-supply-spain-with-gas-tebboune-says>

79 <https://www.middleeastmonitor.com/20220420-morocco-saudi-to-launch-maritime-trade-route-soon/>

80 <https://www.middleeastmonitor.com/20220420-morocco-stocks-of-petroleum-products-stable-for-past-20-years/>